

Musikk ovenfra og ned

CD Klassisk

Med musikk av Lasse Thoresen, György Ligeti, John Cage, Martin Vilums m.fl. Med det latviske radiokoret og Kaspars Putnins (dirigent)
Mythes Étoilés

4 Nye vokalverk som skaper en egen stil

CD Klassisk

Anders Nilsson (fiolin) og Sveinung Bjelland
Musikk av Debussy og Ravel
Trace of impressions

5 Presis impresjonisme

Mens *Mythes Étoilés* skaper vokale evighetsperspektiv, vil *Trace of impressions* lage en jordnær impresjonisme. Omslaget til *Mythes Étoilés* lar deg kikke ned på jorden. Lyspunktene nede fra Europa – og skinnet fra kloden selv – stråler på dette bildet sterkere enn stjernene.

Kanskje er omslaget tenkt symbolsk. Flere av stykkene på platen tar utgangspunkt i store og evighetsorienterte tekster, som Ligetis lys fra det hinsidige. Samtidig erfares det hele av enkeltmennesket, og i den ene tonen.

Ulik signatur

Den norske komponisten Lasse Thoresen er foregangsperson for et prosjekt hvor sangere inspireres til å utforske nye teknikker, og komponister til å bruke dem. Overtoner, nasale lyder, element fra folketradisjonen – både den lokale og asiatiske – er blandet inn i stykkene som presenteres, og som det latviske radiokoret fint tar hånd om her.

Teknikken bærer ulik signatur. Martins Vilums har med seg elementer fra baltiske tradisjoner og ønsker å peke mot primitive landskap. Anders Hillborgs musikk er langstrakt og enerverende i sine mange repetisjoner. Thoresens tittelverk jobber fint med språket. Der de andre komponistene virker særlig fascinert av overtonene, bruker Thoresen en noe større, nyansert vokalpalett. I *Mythes Etoiles* ligger en tydelig hilsen til arbeidet som Olivier Messiaen og Georgis Xenakis alt har gjort for kor,

Imellom kommer klassikere. På hver sin måte klinger Cages *Four2* og Ligetis *Lux Aeterna* som lange, flytende og rensende sorbeter, ved at de ikke prøver like mange elementer. De byr ikke på en utforskning som pulserer like tett.

Det får meg til å spørre om ikke prosjektet i grunnen har skapt en egen stil, som komponistene mer eller mindre frivillig skriver seg inn i. I forlengelsen av det kunne man tenkt at teknikkene var et startpunkt som inspirerte til å ta i bruk en enda bredere uttrykksflate. Og gjerne for et prosjekt hvor akustikken ikke er tenkt like bred.

Presise bølger

Et annet, intimt rom skapes i *Trace of impressions*. Først fordi lyd kvaliteten plasserer utøverne inn i samme rom som deg som lytter. Den henter frem all mulig varme, men også klarhet, i uttrykket. Dernest i stemningene som utøverne skaper i de franske verkene. Impresjonisme er stilen; akkordene er rike, det er fristende å om omtale musikken i farger som i denne tidens ofte duse bilder.

Anders Nilsson og Sveinung Bjelland er to lydhøre musikere, og samarbeidet deres handler her om fleksibilitet og klang. Det ligger i musikken at den har muligheten til å bølge, men tolkningen fanger særlig med utøvere som stadig insisterer på at du må følge med på hva som skjer imellom dem.

På platen finnes et par av tidens perler. *Piken med linhåret* er spilt presist, og ikke svevende, slik man fort kan legge opp til. Men i hovedsak har utøverne valgt noen ikke-opp-lagte stykker. Den herlige jazz- og folkemusikkinspirerte *Sonate Posthume* er et høydepunkt som viser at genregrensene vi holdt på med både da og senere er en måte å kategorisere på som aldri burde bli for viktig for musikken.

Ida Habbestad